

Vestlandsmøtet, 6–8. januar 2005:

I storm og blæst

Giardia-epidemi og uvær med storm og nedbørsrekord, og med regn i loddrette, vannrette og for øvrig alle andre tenkelige retninger, hindrer ikke barske norske tannleger og annet tannhelsepersonell i å stille opp på fag og fest. Rundt fem hundre personer møtte på årets Vestlandsmøte, det 64. i rekken.

Høstens Giardia-epidemi var for øvrig tema da formannen i BTF, Ingrid Slinde, ønsket velkommen. – Vann er noe vi mente vi var vant til å håndtere her i Bergen, men denne epidemien, som rammet 1 400 bergensere, har vist at vi tok feil, sa hun. – Det er ikke rapportert om smitte fra tannlegevirksomhet, men det kan ikke ses bort ifra at dette kan skyldes mangelfulle diagnostiseringsmuligheter eller rett og slett flaks. De fleste av oss har bare cumo-filtre, som i hovedsak er et humusfilter, på inntaksvannet til unitene. Siden vi har så rent vann her i landet, skulle det være godt nok. Men det er altså en av de «sannhetene» som bare varer til den blir testet ut, forsatte hun. – Virkeligheten er at vann er et problemområde vi må ta mye mer på alvor. Vi mestrer håndtering av smittepasienter der blod og saliva er smitteveien. Når det gjelder smitte i vann, og også til dels luftbåren smitte, har vi imidlertid fremdeles utfordringer foran oss, men det skal vi følge opp, lovte hun.

Formannen orienterte også kort om situasjonen ved Det odontologiske fakultetet i Bergen, som står overfor mange og dyptgripende utfordringer. Blant annet diskuterer man om fakultetet skal fusjonere med Det medisinske fakultet til et helsefakultet. Når det gjelder det planlagte nybygget, så skal det innen mai leveres et forprosjekt som man håper vil utløse midler til bygging på neste års statsbudsjett.

Om situasjonen i Den offentlige tannhelsetjenesten i Hordaland kunne formannen fortelle at det ved årsskiftet kun stod to stillinger ledig, mot 10–15 normalt. Men fortsatt har små tannklinikker i utkantstrøk problemer med rekruttering av tannleger.

Seierstadutvalget nok en gang

Seierstadutvalget var, ikke overraskende, et av hovedtemaene da presidenten i NTF, Carl Christian Blich, holdt sin tradisjonelle hilsen til Vestlandsmøtet. – Vi spiller inn våre synspunkter fortløpende. For NTF er det viktig at tannlegene beholder en fri stilling. Videre er vi opptatt av at eventuelle nye offentlige tilbud ikke skal vokse offentlig sektor over hodet. Disse tjenestene må, om nødvendig, og med akseptabel økonomi, kjøpes av en privat sektor som må innstille seg på å delta i arbeidet. Presidenten mente å vite at rusmisbrukere og psykiatriske pasienter er blant de nye grupper, eller individer i grupper, som man i utvalget ønsker å prioritere, og videre at man også er opptatt av at gamle lett kan bli «drop-outs». – Gamle som gruppe behøver imidlertid ikke å ha verken dårlig tannhelse eller dårlig økonomi. De som må fanges opp, er individer som kommer i en situasjon der de ikke kan ta hånd om seg selv, og der pleieapparatet i dag svikter det daglige vedlikeholdet. Dette kan skje i alle aldre, og det kan på kort tid rasere et ellers velfungerende tannsett, understreket han.

Presidenten kom også med en be-

Sjelden har vel uttrykket «Vel blåst» vært mer på sin plass enn etter avslutningen av årets Vestlandsmøte, som denne gangen foregikk mens stormen Gudrun, med ekstremvær, herjet Vestlandskysten. Her begir BTFs viseformann, Kjetil Sørensen og formannen, Ingrid Slinde, seg ut i uværet, på vei hjem etter et vel gjennomført møte.

kymringsmelding: – Vi registrerer at konflikter i samarbeidsrelasjoner mellom tannleger er i ferd med å få et så alvorlig preg at det vil kunne føre til rettslig behandling. Noen later til å ha urealistiske forhåpninger til næringsverdien av slikt samarbeid, og dette skjer etter en periode der prisene er økt med 70 prosent på ti år, sa han. – NTF mener at samarbeid mellom kolleger er av stor betydning både faglig og økonomisk, ikke minst fordi man kan fordele kostnader på mye av utstyret. Kontrakter er imidlertid viktig, og vi ser at

NTFs samarbeidskontrakter er best egnet for små virksomheter, så vi har nedsatt en arbeidsgruppe som skal se på dette. – Vi driver helsevirksomhet, sa han videre. – Vi skal ha det bra sosialt og økonomisk. Det er imidlertid ingen rimelighet i at tredje og fjerde person, uten å delta i behandlingen av pasientene, skal sko seg på denne virksomheten. Ikke med mindre deres bidrag medfører en effektivisering som alle våre medlemmer i virksomheten opplever seg tjent med. Hvis «tannlegeriet» ikke er kjernevirksomheten, men snarere et verktøy der næringsvirksomhet står mest sentralt, er vi på ville veier, og da spør det hvor lenge pasientene blir fornøyd med oss, avsluttet han.

Må det være vondt?

Dette var tittelen på professor Tore Bjørnlands foredrag som innledet fagprogrammet, der smerte som hovedtema ble belyst fra ulike sider av den odontologiske hverdag. Og svaret på spørsmålet er dessverre: Ja, noen behandlingssituasjoner er smertefulle. – Det som da er viktig, er at vi ikke er «smerteblinde», men at vi «ser» smerten og benytter oss av de muligheter som finnes til å diagnostisere den, og at vi bruker de midlene vi har til rådighet for å minske smertene, understreket Bjørnland.

Seniorforsker Jon E. Dahl orienterte om hva man per i dag vet om smerte-reaksjoner og andre bivirkninger av fyllingsmaterialer, mens spesialist i protetik, Percy Milleding, var opptatt av «minimally invasive dentistry» og at nye materialer og adhesive teknikker betyr at man ikke trenger å fjerne så mye tannsubstans. Dermed reduseres også smerten. – Hender det at vi blir litt for mye opptatt av tenner og tannsett og litt for lite av pasienten, og tar vi nok hensyn til at pasienten kan få både

ettersmerter og langvarige plager som hypersensibilitet etter en periodontal behandling? spurte Ivar Hoff, spesialist i periodonti. Mens førsteamanuensis Henning Lygre avsluttet temaet med å orientere om utviklingen og bruken av ulike typer lokalanestetika.

På møtets andre dag varierte temaene mer: Fra Liv Jorunn Solstad som snakket om det viktige førsteinntrykket og hva vi sier uten ord, og som kunne fortelle at kroppsspråk utgjør 90 prosent av vår kommunikasjon. Og at de første 10–40 sekundene er viktigst for hvordan vi blir oppfattet når vi møter nye mennesker. Til Linda Peters, som dokumenterte en kontroversiell påstand om at apikal periodontitt kan behandles med suksess i én seanse. Mens NTFs nye generalsekretær, Bjørn Rønnes, gav en analyse av NTF og pekte på hva som er foreningens styrke, svakheter og muligheter. Og som i forbindelse med de aktuelle medieoppslagene om skatteunndragelser, formante forsamlingen med at «tillit bygges i millimeter og rives i meter».

Praktisk kvalitetssikring ble det for dem som var med helt til slutt: Spesialist i allmennmedisin, Sigbjørn Rønbeck, presenterte et enkelt egenutviklet system som var tilpasset kravene for kvalitetsikring og internkontroll ved tannlegekontor. Å dømme etter antallet personer som ble igjen for å snakke med foredragsholderen da han var ferdig, så syntes det som flere mente å kunne ha nytte av programmet.

Og utstillingen? Jo da, det var trangt i år også, selv om utstillingen denne gangen var spredd over to etasjer. Men det var ingen sure miner å se, verken blant utstillere eller besøkende.

Tekst og foto: Gudrun Sangnes